

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2008-06-30		
Allmänna utskottet	2008-06-11	49	14
Socialnämnden	2008-06-18	88	21

Dnr 2008/240-75

Utvärdering av arbetsmetoden Case Management från ett brukarperspektiv

Ärendebeskrivning

Luleå Tekniska Universitet, institutionen för Arbetsvetenskap har, av Kommunförbundet Norrbotten, FoU-enheten, fått ett uppdrag att utvärdera det samarbete som sker mellan kommuner och landsting och som går under namnet *Case management – metodutveckling för arbete med personer med dubbeldiagnoser*. Utvärderingen kommer att genomföras av Elisabeth Berg och Benitha Eliasson, Luleå Tekniska Universitet.

Case management är ett nationellt projekt som bedrivits med särskilda utvecklingsmedel, där Norrbottens läns landsting samverkar med Boden och Luleå kommuner. Projektet handlar om att implementera Case management som arbetsmetod inom kommunernas och landstingets vård- och stödstruktur för människor med svår psykisk problematik och samtidigt missbruk, så kallad dubbeldiagnos eller samsjuklighet. Tre anställda i Boden och Luleå kommuner och tre från landstingets psykiatri har genomgått en utbildning till Case managers. För närvarande har ungefär 18 personer Case manager i Luleå och tio personer i Boden. Av dem har ungefär 19 individer varit aktuella längre än ett halvt år. Arbetet leds av en styrgrupp där representanter från kommunernas och landstingets ledning deltar. Ett expertteam beslutar vilka individer som skall få stöd av en Case manager.

Syfte och frågeställningar

Utvärderingens *syfte* är att beskriva och analysera hur Case management fungerar som arbetsmetod från ett brukarperspektiv. Det sker genom att undersöka hur brukarna i detta lokala projekt upplever att Case management som arbetsmetod fungerar.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2008-06-30		
Allmänna utskottet	2008-06-11	49	15
Socialnämnden	2008-06-18	88	22

De centrala *frågeställningarna* är:

- Vilket resultat har denna arbetsform medfört för brukarna i Boden och Luleå?
- Hur fungerar samverkan mellan kommunen och landstinget?

Genomförande

Utvärderingen har ett brukarfokus och de data som inhämtas är både kvalitativa och kvantitativa. Uppgifter inhämtas genom deltagarnas aktiva insats, genom enkäter till brukarna och intervjuer med Case management-gruppen, styrgruppen samt expertteamet. Uppgifter inhämtas dessutom ur kommunernas och landstingets myndighetsregister om dem som deltar i undersökningen.

En ansökan om etikprövning för undersökningen görs av Luleå Tekniska Universitet och Kommunförbundet Norrbotten, men sökande är Kommunförbundet Norrbotten. Etikprövning görs när det handlar om en undersökning där ett relativt litet antal individer deltar och när det handlar om att inhämta uppgifter från myndighetsregister. Etikprövningsansökan kommer att behandlas den 9 september. Beslut av berörda politiska nämnder skall bifogas ansökan.

Från socialtjänstens register kommer uppgifter om insatser på grund av missbruk och utbetalning av ekonomiskt bistånd att inhämtas.

Från landstingets register behövs uppgifter om antalet inläggningar i slutenvård, förbrukning av beroendeframkallande, narkotikaklassade läkemedel, besök på akutavdelning och på vårdcentral,

Vetenskapsrådets forskningsetiska principer för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning kommer att följas. Det innebär att de som deltar i undersökningen kommer att få information om tillvägagångssättet och kommer att *skriftligt få ge sitt samtycke* till att delta i undersökningen och att data inhämtas från ovan nämnda register. De informeras om att deltagandet är frivilligt och att de själva har rätt att bestämma om och hur länge de vill delta. Speciellt viktigt är det att tydliggöra att de kan avbryta sin medverkan när som helst utan att det medför negativa följder för dem i deras kontakt med Case managern och berörda myndigheter. De kommer med andra ord inte få

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2008-06-30		
Allmänna utskottet	2008-06-11	49	16
Socialnämnden	2008-06-18	88	23

någon sämre vård eller behandling för att de deltar eller om de väljer att inte delta.

Alla uppgifter kommer att behandlas konfidentiellt och förvaras så att inte obehöriga kan ta del av dem och de enda som kommer att ha tillgång till dem är Benitha Eliasson och Elisabeth Berg. Vidare skall de enskilda individerna inte kunna identifieras av utomstående, något som är speciellt viktigt när det handlar om uppgifter som kan uppfattas som känsliga för den enskilde eller när det rör människor eller grupper som i något avseende anses svaga eller utsatta eller på annat sätt lätt känns igen. Varje individ får, om hon eller han vill det, ta del av resultatet och eventuella känsliga avsnitt innan det publiceras.

De som arbetar som Case manager och de i styrgrupp och expertteam kommer inte att se hur respektive brukare svarar på enkäten, den sammanställs av forskarna och presenteras övergripande. Resultatet kommer inte att påverka den enskildes vård och behandling utan handlar om Case management som arbetsmetod och syftar till att den enskilde skall få en vård och behandling som upplevs och som är bra – som uppfyller individens behov. Individerna kommer även att få information om att resultatet kommer att publiceras av Kommunförbundet Norrbotten, FoU-enheten och att materialet kommer att utgöra del i min avhandling.

Människor med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning och ett samtidigt missbruk – samsjuklighet – får allt för ofta inte den vård och det stöd de behöver och har rätt till. Det är en utsatt grupp som bollas runt hos olika myndigheter som inte alla gånger tar det gemensamma ansvar de borde. Därför är det av stor vikt att undersöka om metoden Case management fungerar, eftersom det för Norrbotten och i många delar av Sverige, är ett nytt arbetssätt. Och det är av yttersta vikt att det görs med ett brukarfokus: Hur upplever brukarna Case management? Vilket resultat har denna arbetsform, som bygger på samverkan, medfört för brukarna i Boden och Luleå?

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2008-06-30		
Allmänna utskottet	2008-06-11	49	17
Socialnämnden	2008-06-18	88	24

Uppgifter om ansvar för studien

Forskningshuvudman/Behörig företrädare

Kommunförbundet Norrbotten, FoU-enheten, Agneta Bygdell, projektledare
Forskning och Utveckling (socialtjänst).

Forskare som är huvudansvarig för genomförandet av projektet (kontaktperson)

Elisabeth Berg, professor i sociologi vid Luleå Tekniska Universitet,
Institutionen för Arbetsvetenskap.

Andra medverkande

Benitha Eliasson, doktorand vid Luleå Tekniska Universitet, Institutionen för
Arbetsvetenskap.

Förvaltningens förslag till beslut

- Luleå Tekniska Universitet, institutionen för Arbetsvetenskap får göra en utvärdering av arbetsmetoden Case Management från ett brukarperspektiv i enlighet med den genomförande plan som presenterats och med särskilt beaktande av följande passus:
- Att alla uppgifter behandlas konfidentiellt och förvaras så att inte obehöriga kan ta del av dem och de enda som kommer att ha tillgång till dem är Benitha Eliasson och Elisabeth Berg. De enskilda individerna ska inte kunna identifieras av utomstående. Varje individ får, om hon eller han vill det, ta del av resultatet och eventuella känsliga avsnitt innan det publiceras.

Socialnämndens allmänna utskott föreslår socialnämnden besluta

- i enlighet med förvaltningens förslag

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2008-06-30		
Allmänna utskottet	2008-06-11	49	18
Socialnämnden	2008-06-18	88	25

Socialnämnden beslutar

- **Luleå Tekniska Universitet, institutionen för Arbetsvetenskap får göra en utvärdering av arbetsmetoden Case Management från ett brukarperspektiv i enlighet med den genomförande plan som presenterats och med särskilt beaktande av följande passus:**
- **Att alla uppgifter behandlas konfidentiellt och förvaras så att inte obehöriga kan ta del av dem och de enda som kommer att ha tillgång till dem är Benitha Eliasson och Elisabeth Berg. De enskilda individerna ska inte kunna identifieras av utomstående. Varje individ får, om hon eller han vill det, ta del av resultatet och eventuella känsliga avsnitt innan det publiceras.**

Beslutsexpediering
Kommunförbundet Norrbotten

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2008-06-30		
Allmänna utskottet	2008-06-11	49	19
Socialnämnden	2008-06-18	88	26

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2008-06-30		
Allmänna utskottet	2008-06-11	49	
Socialnämnden	2008-06-18	88	

Socialnämnden beslutar

- **Luleå Tekniska Universitet, institutionen för Arbetsvetenskap får göra en utvärdering av arbetsmetoden Case Management från ett brukarperspektiv i enlighet med den genomförande plan som presenterats och med särskilt beaktande av följande passus:**
- **Att alla uppgifter behandlas konfidentiellt och förvaras så att inte obehöriga kan ta del av dem och de enda som kommer att ha tillgång till dem är Benitha Eliasson och Elisabeth Berg. De enskilda individerna ska inte kunna identifieras av utomstående. Varje individ får, om hon eller han vill det, ta del av resultatet och eventuella känsliga avsnitt innan det publiceras.**

Beslutsexpediering
Kommunförbundet Norrbotten

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2008-06-30		
Allmänna utskottet	2008-06-11	49	
Socialnämnden	2008-06-18	88	

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2008-06-30		
Allmänna utskottet	2008-06-11	49	
Socialnämnden	2008-06-18	88	